

FYBA Political Science VOCATIONAL SKILL COURSES (VSC) Syllabus

(With effect from the academic year 2024-25 Progressively)

Subject – Political Science VSC

Sem I Paper Name - Introduction to Psephology.

Year	Semester	Course Title	No. of Credits	No. of Lectures Hours	Total Credits
I	I	Introduction to Psephology	2	30	2

Course Objectives:

- To introduce students to election process
- To acquaint students with basics of Psephology
- To acquaint students with tools and techniques of Psephology.

Course Outcomes:

- State significance of elections in democracy
- Assess tools and techniques of Psephology
- Demonstrate skills of election analyst, political survey.

Syllabus

Unit	Syllabus Description	Lectures
Unit 1	Electoral Process in India 1.1. Role of Free and Fair Elections in Democracy 1.2. Election Commission of India	10
Unit 2	Psephology 2.1 Growth and Development 2.2 Exit Poll. Opinion Poll, Political Surveys	10
Unit 3	Tools and Techniques 3.1 Sampling Techniques, preparing a questionnaire 3.2 Voting behavior studies	10

Reading List:

1. Ahuja, M. L.: Electoral Politics and General Elections in India 1952-1998, Mittal Publications, Delhi, 1998.
2. Alam, Javeed: Who wants Democracy, Orient Longman, Hyderabad, 2004.

3. Calmon, Leslie. J.: *Toward Empowerment of Woman and Politics in India*, Westview Press, Boulder, 1992.
4. Dikshit, R. D. (Ed): *Geography of Elections, The Indian Context*, Rawat Publications, New Delhi, 1995.
5. Election Commission of India: *Statistical reports on General Elections*, India Year Books.
6. Ellhu, Katz and Yael, Warshel (Ed): *Election Studies: What's their use?*, Westview Press, Boulder, 2000.
7. Kordo, N.: *Election studies in India*, <Ideas.repec.org/p/jet/dpaper/98.html>
8. Kothari, Rajni: *Politics & The People: In search of a Humane India*, Vol. I & II, Ajanta Publications, New Delhi, 1990.
9. Krishnamurthy, T. S.: *Miracle of Democracy: India's Amazing Journey*, Harper Collins, New Delhi, 2008.
10. Kumar, Venkatesh B.: *Electoral Reform in India – Current Discourses*, Rawat Publications, New Delhi, 2009.
11. Limaye, Madhu: *Janata Party Experiment*, B.R.Publishing, Delhi, 1994.

Sem II Paper Name - Media and Elections Studies.

Year	Semester	Course Title	No. of Credits	No. of Lectures Hours	Total Credits
I	II	Media and Elections Studies	2	30	2

Course Objectives:

- To introduce students to media skills with reference to elections
- To acquaint students with election campaign management
- To explain the accountability of media in elections

Course Outcomes:

- Assess the impact of media on elections
- Demonstrate skills of campaign designers, political content writers, election managers
- State the significance of media ethics in elections.

Syllabus

Unit	Syllabus Description	Lectures
Unit 1	Impact of Media on Elections 1.1 Print Media, Audio-Visual Media 1.2 Digital Media	10
Unit 2	Election Campaigning 2.1 Campaign designing, election manifesto making 2.2 Political Marketing	10
Unit 3	Media Ethics in Elections 3.1 Objective Coverage 3.2 Paid News and Accountability of Media	10

Reading List:

1. Lokniti, *National Election Study 2009*,
www.lokniti.org/national_election_study_2009
2. . Manor, James: *Parties and Party System*, Princeton University Press, Princeton, 1986.
3. Palmer, N. D.: *Elections and Political Development – The South Indian Experience*, Vikas Publishing, Mumbai, 1976
4. Rana, M. S.: *India Votes: Lok Sabha and Vidhan Sabha Elections : 1999, 2000, PollAnalysis, Election Data, Party Manifestos*, B.R. Publishing, Delhi.
5. Roy, Meenu: *Electoral Politics in India : Election Process and Outcomes, Voting Behavior and Current Trends*, Deep and Deep Publications, New Delhi, 2000.
6. Roy, Meenu: *India Votes – Elections 1996, A Critical Analysis*, Deep and Deep Publications, Delhi, 1996.
7. *Politics in India*, Orient Longman & Bostance, New Delhi, 1970.
8. Shastri, Sandeep, Suri, K.C. and Yadav, Yogendra: *Electoral Politics in Indian States, Lok Sabha elections in 2004 and beyond*, Oxford University Press.

Question Paper Pattern
(External Examination 30 Marks and Internal Examination 20 Marks
Total 50 Marks)

Politics
VSC (02 Credits)

External Examination / Semester End Examination 30 Marks

FYBA Semester I & II Examination Politics VSC/SEC Paper I

Instruction:

- 1) Attempt Any Two of following Questions.
- 2) Number of right sides indicate Marks.
- 3) Total Marks: 30
- 4) Time: 01.00 Hours

Q.1. on unit 1.	15
Q.2. on unit 2.	15
Q3. Write short note any three of following. Five marks each.	15
1. on unit 3	
2. on unit 3	
3. on unit 3	
4. on unit 3	

***

Continuous Internal Evaluation 20 Marks

Sr. No	Particular	Marks
1.	Classroom Presentations/ Assignments/Quiz/ Internal Test on any topic from the syllabus	10
2.	Essay Submission/ Book review/ Project Field Visit Report / Educational Activity Report	10

*Internal evaluation will be notified on Google Classroom

प्रथम वर्ष कला राज्यशास्त्र व्यावसायिक कौशल्य अभ्यासक्रम (VSC) अभ्यासक्रम

(शैक्षणिक वर्ष 2024-25 पासून लागू)

विषय- राज्यशास्त्र

सत्र १ पेपरचे नाव – निवडणूकशास्त्र परिचय

वर्ष	सत्र	अभ्यासक्रमाचे शीर्षक	क्रेडीट	व्याख्यानांचे तास	एकूण क्रेडीट
१	१	निवडणूकशास्त्र परिचय.	२	३०	२

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

- विद्यार्थ्यांना निवडणूक प्रक्रियेची ओळख करून देणे.
- विद्यार्थ्यांना निवडणूकशास्त्राच्या मूलभूत बाबींचा परिचय करून देणे.
- विद्यार्थ्यांना निवडणूकशास्त्राची साधने आणि तंत्रे यांची ओळख करून देणे

अभ्यासक्रमाची फलिते:

- लोकशाहीत निवडणुकीचे महत्त्व सांगणे.
- निवडणूकशास्त्राची साधने आणि तंत्रांचे मूल्यामापन करणे.
- निवडणूक विश्लेषक, राजकीय सर्वेक्षणाचे कौशल्य दाखविणे.

अभ्यासक्रम

घटक	अभ्यासक्रम	व्याख्याने
घटक १	भारतातील निवडणूक प्रक्रिया १.१. लोकशाहीत स्वतंत्र आणि निष्पक्ष निवडणुकांची भूमिका १.२. भारत निवडणूक आयोग	१५
घटक २	निवडणूकशास्त्र २.१ वाढ आणि विकास २.२ एकिझिट पोल. ओपिनियन पोल, राजकीय सर्वेक्षण	१५
घटक ३	साधने आणि तंत्र ३.१ नमुना घेण्याचे तंत्र, प्रश्नावली तयार करणे ३.२ मतदान वर्तन अभ्यास	१५

वाचनासाठी पुस्तके :

1. Ahuja, M. L.: Electoral Politics and General Elections in India 1952-1998, Mittal Publications, Delhi, 1998.
2. Alam, Javeed: Who wants Democracy, Orient Longman, Hyderabad, 2004.
3. Calmon, Leslie. J.: Toward Empowerment of Woman and Politics in India, Westview Press, Boulder, 1992.

4. Dikshit, R. D. (Ed): Geography of Elections, The Indian Context, Rawat Publications, New Delhi, 1995.
5. Election Commission of India: Statistical reports on General Elections, India Year Books.
6. Ellhu, Katz and Yael, Warshel (Ed): Election Studies: What's their use?, Westview Press, Boulder, 2000.
7. Kordo, N.: Election studies in India, <Ideas.repec.org/p/jet/dpaper/98.html>
8. Kothari, Rajni: Politics &The People: In search of a Humane India, Vol. I & II, Ajanta Publications, New Delhi, 1990.
9. Krishnamurthy, T. S.: Miracle of Democracy: India's Amazing Journey, Harper Collins, New Delhi, 2008.
10. Kumar, Venkatesh B.: *Electoral Reform in India – Current Discourses*, Rawat Publications, New Delhi, 2009.
11. Limaye, Madhu: *Janata Party Experiment*, B.R.PUBLISHING, Delhi, 1994.

सत्र २ पेपरचे नाव - प्रसार माध्यमे आणि निवडणुकांचा अभ्यास

वर्ष	सत्र	अभ्यासक्रमाचे शीर्षक	क्रेडीट	व्याख्यानांचे तास	एकूण क्रेडीट
१	२	प्रसार माध्यमे आणि निवडणुकांचा अभ्यास.	२	३०	२

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

- निवडणुकीच्या संदर्भात विद्यार्थ्यांना माध्यम कौशल्याची ओळख करून देणे.
- विद्यार्थ्यांना निवडणूक प्रचार व्यवस्थापनाची ओळख करून देणे.
- निवडणुकीतील माध्यमांची जबाबदारी स्पष्ट करणे.

अभ्यासक्रमाची फलिते:

- निवडणुकीवर माध्यमांच्या प्रभावाचे मूल्यांकन करा.
- प्रचार रचनाकार, राजकीय सामग्री लेखक, निवडणूक व्यवस्थापक यांच्या कौशल्यांचे प्रदर्शन करा.
- निवडणुकीतील माध्यम नैतिकतेचे महत्त्व सांगा.
-

घटक	अभ्यासक्रमाचे वर्णन	व्याख्याने
घटक १	निवडणुकांवर माध्यमांचा प्रभाव १.१ प्रिंट मीडिया, ऑडिओ-किंज्युअल मीडिया १.२ डिजिटल मीडिया	१०

घटक	अभ्यासक्रमाचे वर्णन	व्याख्याने
घटक २	निवडणूक प्रचार २.१ प्रचाराची रचना, निवडणूक जाहीरनामा तयार करणे. २.२ राजकीय विपणन.	१०
घटक ३	निवडणुकीतील मीडिया नैतिकता ३.१ वस्तुनिष्ठ प्रसारण. ३.२ सशुल्क बातम्या आणि माध्यमांची जबाबदारी.	१०

वाचनासाठी पुस्तके :

9. Lokniti, *National Election Study 2009*, www.lokniti.org/national_election_study_2009
10. . Manor, James: *Parties and Party System*, Princeton University Press, Princeton, 1986.
11. Palmer, N. D.: *Elections and Political Development – The South Indian Experience*, Vikas Publishing, Mumbai, 1976
12. Rana, M. S.: *India Votes: Lok Sabha and Vidhan Sabha Elections : 1999, 2000, PollAnalysis, Election Data, Party Manifestos*, B.R. Publishing, Delhi.
13. Roy, Meenu: *Electoral Politics in India : Election Process and Outcomes, Voting Behavior and Current Trends*, Deep and Deep Publications, New Delhi, 2000.
14. Roy, Meenu: *India Votes – Elections 1996, A Critical Analysis*, Deep and Deep Publications, Delhi, 1996.
15. *Politics in India*, Orient Longman & Bostance, New Delhi, 1970.
16. Shastri, Sandeep, Suri, K.C. and Yadav, Yogendra: *Electoral Politics in Indian States, Lok Sabha elections in 2004 and beyond*, Oxford University Press.

प्रश्नपत्रिकेचा नमुना
(सत्रांत ३० गुण आणि अंतर्गत मूल्यमापन २० गुण एकूण ५० गुण)

राज्यशास्त्र
 प्रमुख पेपर (०२ क्रेडिट)
सत्रांत परीक्षा ३० गुण

प्रथम वर्ष कला सत्र १ व २ परीक्षा व्यावसायिक कौशल्य अभ्यासक्रम (VSC)

सूचना:

१) खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

२) उजव्या बाजूचे आकडे गुण दर्शविते.

३) एकूण गुण : ३०

४) वेळ : ०१.०० तास

प्र.१. घटक १ वर.	१५
------------------	----

प्र.२. घटक २ वर.	१५
------------------	----

प्र.३. खालीलपैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा. प्रत्येकी पाच गुण.	१५
--	----

1. घटक ३ वर

2. घटक ३ वर

3. घटक ३ वर

4. घटक ३ वर

* * *

अंतर्गत मूल्यमापन २० गुण

अ.क्र.	तपशील	गुण
१.	वर्गातील सादरीकरण/ असाइनमेंट्स / घटक चाचणी/ प्रश्नमंजुषा	१०
२.	निबंध / पुस्तक परीक्षण /प्रकल्प / क्षेत्र भेटी अहवाल/ उपक्रमांमध्ये सहभाग	१०